

## STICHTING KERKCONCERTEN BOXTEL

### **Paul Houdijk**

ronde zijn orgelopleiding af aan het Utrechts Conservatorium in 1981. Vervolgens behaalde hij in 1982 het Doctoraal examen Nederlands Recht aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, en in 1988 het Doctoraal Examen Muziekwetenschap aan de Universiteit Utrecht. Sinds 1978 is Paul Houdijk organist van de kathedrale kerk van Ste. Catharina te Utrecht, waar hij doorgaans op zaterdagavond is te horen aan het Maarschalkerweerd-orgel aldaar.

Hij houdt zich bezig met de orgelkunst van de negentiende eeuw en met de orgelmakerij Maarschalkerweerd in het bijzonder. Daarover heeft hij in diverse vaktijdschriften gepubliceerd alsmede op [www.paulhoudijk.nl](http://www.paulhoudijk.nl)

### **De concerten worden financieel mogelijk gemaakt door:**

Dhr. S. Aarns - Dhr. T. van den Aker - Dhr. en Mevr. A. Bertram - Blanca Beheer B.V. - Dhr. en Mevr. H. Boddendijk - Brabants Centrum - Mevr. Castricum - Gemeente Boxtel - Dhr. C. Doevendans - Nel en Tommy van Doorn - Dhr. en Mevr. E. van Gelder - Dhr. C. Hooy - Dhr J. van Hezik - Mevr. L. Ietswaart - Marimba Bloemsierkunst - Protestantse Gemeente Boxtel - Snijders & Toemen, Advokaten - Verrijzenisparochie Boxtel - alle donateurs

## *Orgelconcert*

*door*

*Paul Houdijk*

*zondag 7 oktober 2012*

*aanvang 20.15 uur*

*St.Petruskerk Boxtel*

# Programma

## 1. Prélude liturgique

P. Houdijk (geb. 1953)

Dit stuk is bedoeld om te worden gespeeld vóór de aanvang van de mis. Vanwege de visuele handicap van Houdijk is het stuk opgetekend door Jan Verhoeven, organist van deze kerk. Paul Houdijk is hem daarvoor zeer erkentelijk.

## 2. Vorspiel und Fuge in c

A. Bruckner (1824-1896)

Anton Bruckner heeft slechts enkele orgelwerken geschreven. Hoewel hij een symfonikus is, is daarvan in dit werk niet zo veel te horen. Het is eerder andersom: in zijn symfonisch werk is soms de organist te horen. Dit werk is nog in de barokke contrapuntische stijl geschreven. Het is onvoltooid, in die zin dat er meerdere witte vlekken in voorkomen. De organist moet die zelf invullen, en het werk dus op die manier zelf afcomponeren.

## 3. 'Liebster Jesu, wir sind hier'

J.S. Bach (1685-1750)

Dit kleinood van Bach is een verstild maar gezamenlijk gebed.

BWV 731

## 4. Prélude in Es

J. Lemmens (1823-1881)

Jan Nikolaas Lemmens geldt als een van de voornaamste vernieuwers van de orgelkunst in de negentiende eeuw. Hij heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van de legato-grondhouding, die werd beschouwd als de ware (kerkelijke) orgelstijl. Ook speelde hij een rol in het veranderingsproces van een orgelklankopbouw in de hoogte (boventoonversterking) naar in de breedte. De Prélude is daarvan een goed voorbeeld, waarbij het warme grondstemmenkoor van dit orgel te horen is.

## 5. Offertoire

L. Lefébure Wely (1817-1869)

De gewoonte om tijdens de offerande een ingetogen orgelwerk te spelen stamt pas uit de latere negentiende eeuw. Daarvoor was het, zeker in de zuidelijke landen, gebruikelijk dat er een forser, vaak feestelijk, orgelwerk gespeeld werd. Van deze traditie van het zg. grand offertoire hier een voorbeeld. Men bedenke dat destijds in de Parijse kerk La Madeleine, waar Louis-James-Alfred Lefébure-Wely organist was, dezelfde mensen elkaar ontmoetten als in de nabij gelegen Opéra. Er bestonden geen scherpe scheidslijnen tussen het openbare leven binnen en buiten de kerk.

## 6. Communion

L. Lefébure Wely

In Nederland wordt Lefébure Wely nog vaak ondergewaardeerd als componist

van opera-achtige orgelmuziek. In werkelijkheid is zijn betekenis veel groter. Hij behoort tot de beste organisten van zijn tijd, en samen met Lemmens tot de belangrijkste grondleggers van de beroemde Belgisch/Franse orgelschool van de negentiende en vroeg-twintigste eeuw.

Deze Communion, zoals de titel aangeeft bedoeld om te worden gespeeld tijdens de communie-uitreiking, toont een meer ingetogen religieuze kant van deze flamboyante componist.

## 7. Allegro maestoso

C.A. Chauvet (1837-1871)

De veel te jong gestorven Charles-Alexis Chauvet was een Parijse tijdgenoot van César Franck. Hij was vanaf 1869 organist van de Ste.-Trinité, waar hij werd opgevolgd door Alexandere Guilman en later door Olivier Messiaen. In zijn werken zijn klassieke invloeden, met name van Bach, waarneembaar. Dit geldt ook voor zijn pianowerken. In het 'Allegro maestoso' is dit, vooral in het virtueuze middendeel, goed te horen. Het werk is bijzonder geschikt als naspel bij het uitgaan van de kerk. Wat voor een schitterende muziek zou Chauvet ons overigens nog kunnen hebben nagelaten, als hem het leven iets langer was gegund!

## 8. Méditation

Ch.M. Widor (1844-1937)

Nadat Lefébure Wely enige tijd organist was geweest van La Madeleine, werd hij organist van de zo mogelijk nog prestigieuzer St. Sulpice. Na zijn dood op oudjaarsavond 1869 werd hij daar opgevolgd door Charles-Marie Widor, die enige maanden les had gehad van Lemmens, en een van de grootste vertegenwoordigers van de Franse orgelschool zou worden.

Nadat Widor reeds acht van zijn orgelsymfonieën had gepubliceerd schreef hij nog enkele losse stukken die hij aan de verschillende symfonieën toevoegde. Deze Méditation is daarvan een voorbeeld. Het stuk stamt uit 1887, en werd toegevoegd aan zijn eerste symfonie die reeds in 1872 was gepubliceerd.

## 9. Das Liebesmahl der Apostel

R. Wagner (1813-1883)

Wagner behoort tot de vernieuwende richting in de muziek van de negentiende eeuw, de zg. Neu-Deutsche Schule. Sluit het Preludium en Fuga van Bruckner nog helemaal aan bij de klassieke orgeltraditie, dit werk van Wagner doet dat veel meer bij de harmonische en symfonische ontwikkelingen van de negentiende eeuw. Het is oorspronkelijk geschreven voor koor en orkest, en werd door de destijds bekende Italiaanse organist/componist Henrico Bossi tot dit prachtige orgelwerk omgewerkt, dat het Laatste Avondmaal als thema heeft.

Na verwachtingwekkende inleidende passages, als engelengezang uit verre hoogten, klinkt voor het eerst de hoofdmelodie, mild en ingetogen vreugdevol. Dan volgen virtuoze passages die de spanning opvoeren en leiden tot een hoogtepunt waarin de melodie opnieuw verschijnt, maar nu in volle glorie met het volle orgel. Het stuk eindigt met stralende majeurslotakkoorden.

Toelichting Paul Houdijk